nieuws

500 jaar geleden beschreef More de ideale samenleving

nieuws

De komende vier maanden is Leuven volledig in de ban van humanist Thomas More. Een stadsfestival met maar liefst 78 verschillende activiteiten herdenkt het feit dat de Brit exact 500 jaar geleden Leuven koos om zijn beroemde boek ‘Utopia’ te drukken. Daarin beschrijft hij de ideale samenleving. De Wervelkrant van de gelijknamige beweging voor meerwaarde-landbouw zoomt in op wat More indertijd schreef over de verdeling van voedsel en over het werk van veld tot tafel. In Utopia is niemand voltijds boer maar gebeurt het werk op de landerijen rond de steden volgens een beurtrol, telkens voor twee jaar.

23 SEPTEMBER 2016 – LAATST BIJGEWERKT OM 14 SEPTEMBER 2020 14:37

Lees meer over:
varia

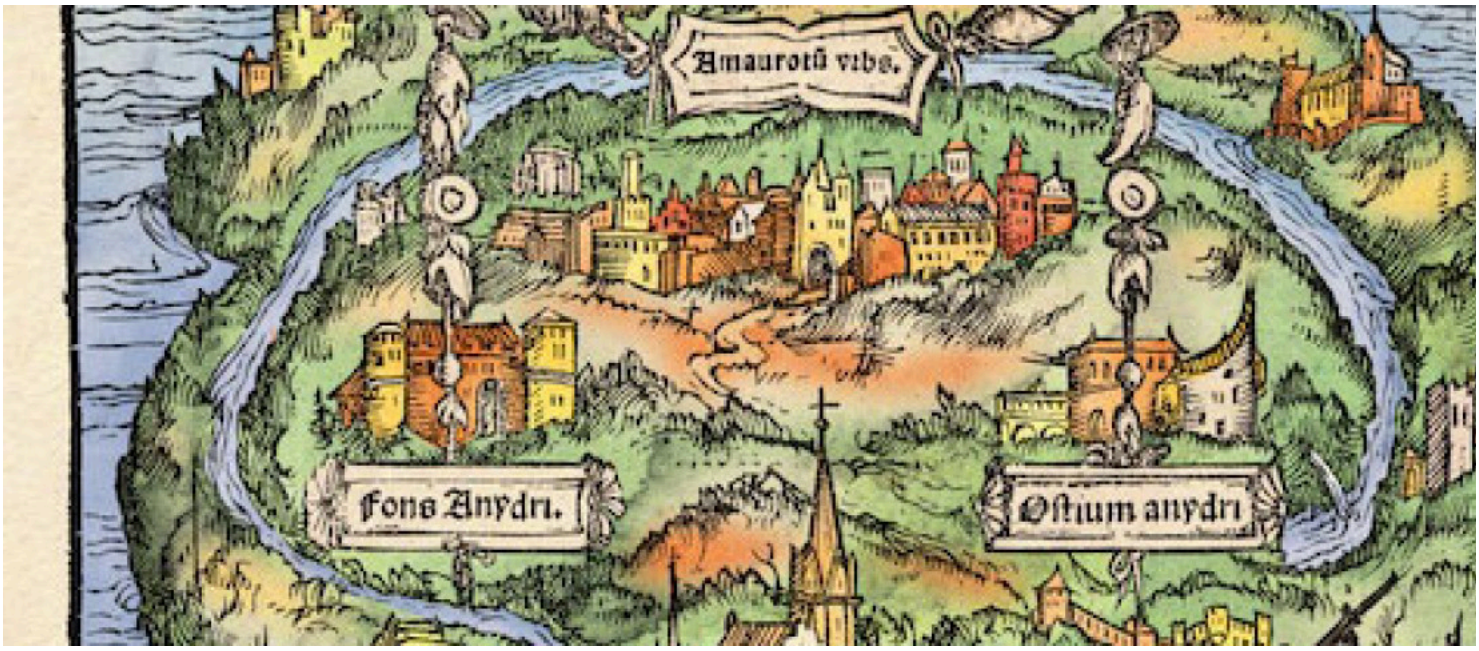

De komende vier maanden is Leuven volledig in de ban van humanist Thomas More. Een stadsfestival met maar liefst 78 verschillende activiteiten herdenkt het feit dat de Brit exact 500 jaar geleden Leuven koos om zijn beroemde boek ‘Utopia’ te drukken. Daarin beschrijft hij de ideale samenleving. De Wervelkrant van de gelijknamige beweging voor meerwaarde-landbouw zoomt in op wat More indertijd schreef over de verdeling van voedsel en over het werk van veld tot tafel. In Utopia is niemand voltijds boer maar gebeurt het werk op de landerijen rond de steden volgens een beurtrol, telkens voor twee jaar.

Het in 1516 verschenen boek ‘Utopia’ werd gedrukt in de Naamsestraat in Leuven zodat stad Leuven en KU Leuven de verschijning van het boek herdenken. De festiviteiten in Leuven starten op zaterdag 24 september met een openingshappening en duren nog tot 17 januari 2017. Vier maanden lang staan vernieuwing en ontdekking centraal: precies waar het in Utopia allemaal om draaide.

In ‘Utopia’ beschrijft Thomas More de ideale samenleving. Hij doet dat aan de hand van voor zijn tijd vernieuwende oplossingen en bijzondere denkbeelden. Hij had het over kinderopvang, gratis onderwijs, democratie, euthanasie, getrouwde partners, gelijke kansen voor man en vrouw, enz. More's boek had onmiddellijk een enorme impact en beïnvloedt onze visie op de wereld zelfs nu nog. Het boek uit 1516 wordt tot op vandaag vertaald en herdrukt.

Utopia bestaat uit twee boekdelen. Het eerste is een aanklacht tegen de misstanden in de Engelse samenleving van de 16de eeuw. In het tweede boek geeft More de oplossing: Utopia. Dit niet-bestaande eiland is een modelstaat. Het is afgeleid van het Griekse ‘ou’ (niet) en ‘topos’ (plaats), maar het verwijst ook naar het Griekse ‘eu’ (goed) en ‘topos’. Utopia is dus tegelijk een goede plaats en een onbestaande plaats, waarmee Thomas More wou aangeven dat het ideaal niet bestaat.

Utopia is een stedelijke samenleving. Het eiland telt 54 steden met elk zo’n 100.000 inwoners. Zij gebruiken allemaal precies dezelfde taal, wetgeving en instellingen. “In Utopa is iedereen aan het werk, eerst en vooral in de landbouw”, schrijft Paul Beghin in de Wervelkrant. “Mannen en vrouwen zijn in landbouw bedreven. Daarnaast moet iedereen nog een ander ambacht leren.”

Rond de steden in Utopia zijn landelijke gebieden met boerderijen gelegen. Daar komen een paar tientallen mannen en evenveel vrouwen volgens een beurtrol telkens voor twee jaar het land bewerken, schapen kweken, hout kappen, enz. Voor de oogst komt zoveel volk uit de stad als nodig is om de klus op één dag te klaren." In de stad heeft elk huis een tuin met wijnranken, vruchtbomen, kruiden en bloemen.
In Utopia zijn er geen boeren, laat staan landeigenaars. Iedereen kan 'boeren' maar er is altijd een groep in het eerste jaar en een groep in het tweede jaar met het oog op continuïteit. Elke stad heeft een viertal depots, telkens goed voor de voedselbevoorrading van zo'n 25.000 inwoners. Daar wordt het voedsel verdeeld, niet per huishouden maar per blok huizen. Elke blok heeft een gemeenschappelijke keuken voor een 30-tal huishoudens. Op een vooraf bepaald uur gaan vertegenwoordigers van die keukens groente, fruit en brood halen volgens het aantal monden dat ze te voeden hebben. Ook vlees. Slachten en uitbenen gebeuren buiten de stad om hygiënische redenen. More ziet dit als een taak voor slaven om te vermijden dat "de eigen burgers hun aangeboren mildheid zouden verliezen".
Op een trompetsignaal verzamelen de 30 huishoudens in de eetzaal. Daar gelden allerlei regels zoals wederzijdse hulp, zorg voor kinderen en zieken, respect voor ouderen. Er is volop gelegenheid tot napraten, vooral 's avonds. Op het einde van het boek spreekt de auteur zelf zijn twijfels uit: zou al dat gemeenschappelijke wel kunnen? Paul Begin schrijft in de Wervelkrant dat Utopia geen bloedserieus traktaat is, en ook geen model dat je in zijn geheel kan overnemen. Je kunt er beter wat ideeën uitpikken: iedereen heeft een ambacht; iedereen heeft de kans een paar keer per jaar mee te gaan oogsten; iedereen werkt slechts zes uur per dag maar omdat iedereen dat doet is het voldoende om te voorzien in ieders behoefte; iedereen maakt zich dienstbaar tijdens de maaltijden; enz.
In de tijd van Thomas More waren er grote politieke en militaire tegenstellingen in Europa. Koningen vochten wrede oorlogen uit en waren uitsluitend belust op persoonlijke macht. In deze periode wilden de mensen vernieuwing en verandering. Niet alleen in de kunst maar ook in de wetenschap. Thomas More gaf er een enorme impuls aan omdat hij durfde dromen van een samenleving die er niet was. Vandaag is het woord 'utopie' nog altijd een levendig begrip. Vreemd genoeg gebruiken we het woord meestal in een negatieve context, namelijk de onmogelijkheid om iets te realiseren. Thomas More wou er echter juist het tegenovergestelde mee bereiken: verandering en verbetering.

Bron: Wervelkrant / Utopialeuven.be

Beeld: Dienst Kunst en Erfgoed KU Leuven

VILT vzw
Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact
M • info@vilt.be

Volg ons op:
screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen

Crafted by Brigada